

Planprogram for kommuneplanens arealdel

Færder kommune

Innhold

1.	Innledning	1
2.	Kommuneplanen for Færder	2
3.	Rammer og føringer for planarbeidet	3
3.1	Nasjonale føringer	3
3.2	Regionale føringer	4
3.3	Kommuneplanens samfunnsdel	5
4.	Formål med planarbeidet	7
4.1	Oppfølging av mål og strategier fra samfunnsdelen	7
4.2	Øvrige endringer som følges opp i revisjonen	12
4.3	Samlet oversikt over revisjonstemaer	13
5.	Utredninger og kunnskapsgrunnlag (KU/ROS)	13
6.	Planprosess og framdrift	15
7.	Vurdering av innspill i planarbeidet	17
7	Medvirkning	19

1. Innledning

Fremtidens Færder

Færder kommune står overfor betydelige endringer i perioden fremover. En aldrende befolkning og færre i yrkesaktiv alder stiller nye krav til hvordan kommunen planlegger boligbygging, arealbruk og lokalisering av bebyggelse. Kommuneplanens samfunnsdel legger til grunn at det er behov for økt boligbygging og en mer variert boligstruktur, med hovedvekt på leiligheter, for å møte endrede behov og bidra til en mer balansert demografisk utvikling.

Færder har begrensede arealressurser og er blant kommunene i landet med høyest andel bebygd areal. Videre utvikling må derfor i hovedsak skje gjennom fortetting og transformasjon i allerede utbygde områder. Bolig- og næringsutvikling skal i hovedsak lokaliseres innenfor kommunens senterstruktur og tilhørende boligutviklingssoner, for å sikre effektiv arealbruk, god utnyttelse av eksisterende infrastruktur og nærhet til hverdagsfunksjoner. Endret befolkningssammensetning innebærer også behov for å bygge annerledes. Samfunnsdelen legger vekt på aldersvennlige boligstrukturer, universell utforming og bomiljøer som gir tilgjengelighet til sentre, møteplasser, uteområder og tjenester. Variasjon i boligtyper og boformer er nødvendig for å imøtekomme innbyggernes behov gjennom ulike livsfaser.

Arealbruk skal samtidig legge til rette for næringsutvikling og arbeidsplasser. Kommuneplanens samfunnsdel legger til grunn at arbeidsintensive næringer primært skal lokaliseres i eller nær områdesentre og lokalsentre. Videre næringsutvikling skal i stor grad skje gjennom fortetting og transformasjon, og arealplanleggingen skal være tilstrekkelig fleksibel til å tilpasses endringer i næringsstruktur og arbeidsformer.

Klima og klimatilpasning er gjennomgående hensyn i arealplanleggingen. Konsentrert utbygging, effektiv arealbruk og samordnet areal- og transportplanlegging skal bidra til reduserte klimagassutslipp. Samtidig skal planleggingen ta høyde for økt klimarisiko, blant annet knyttet til overvann, flom og havnivåstigning. Naturbaserte og blågrønne løsninger skal benyttes der det er mulig, og risiko- og sårbarhetsanalyser skal inngå i vurderingen av nye utbyggingstiltak.

Hensynet til natur, jordvern og miljø er førende for all arealplanlegging. Tap og fragmentering av natur, press i strandsonen og dårlig miljøtilstand i Oslofjorden og kommunens vassdrag er sentrale utfordringer. Fortetting, transformasjon og planvask skal bidra til å begrense nye naturinngrep og sikre en bærekraftig arealutvikling. Kommuneplanens samfunnsdel danner rammen for arbeidet med kommuneplanens arealdel. Arealdelen skal konkretisere hvordan boligbygging, næringsutvikling, klima- og miljøhensyn og vern samlet skal bidra til en langsiktig, arealeffektiv og bærekraftig utvikling av Færder kommune.

Bakgrunn

Kommunestyret har vedtatt å igangsette en revisjon av kommuneplanens arealdel. Formålet er å tilpasse plankart og bestemmelser til nylig vedtatt kommuneplanens samfunnsdel, og sikre bedre samsvar mellom overordnede mål og praktisering av planen.

Revisjonen gjennomføres som en noe begrenset revisjon og innebærer ikke en full gjennomgang av alle arealformål og bestemmelser, men er avgrenset til prioriterte temaer og presiseringer basert på erfaringer fra planforvaltning og byggesak, samt temaer som følger av samfunnsdelen.

2. Kommuneplanen for Færder

Kommuneplanen er Færder kommunes overordnede planverk og skal legge til rette for en helhetlig og langsiktig utvikling av både kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon. Planen beskriver viktige utviklingstrekk og utfordringer i kommunen, og fastsetter mål, strategier og prioriteringer som skal være styrende for samfunnsutvikling, kommunal virksomhet og arealbruk. Kommuneplanen har to deler:

- en samfunnsdel
- en arealdel

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er et strategidokument som fastsetter satsingsområder og langsiktige mål og strategier for Færder samfunnet, kommunens tjenester og kommunen som organisasjon. Gjeldende samfunnsdel ble vedtatt i mars 2026 og inneholder en arealstrategi som er førende for utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel viser hvordan Færder kommunes arealer skal disponeres for å nå mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel. Arealdelen er et sentralt virkemiddel for å omsette overordnede mål til konkret, fysisk utvikling.

Planen gir føringer for hvor det skal legges til rette for vekst og utvikling, herunder lokalisering av boliger, næringsområder og andre formål. Den fastsetter også rammer for utbygging, blant annet grad av utnyttelse, byggehøyder og krav til kvalitet i det bygde miljøet.

Samtidig avklarer arealdelen hvor utbygging ikke skal tillates, blant annet i områder med viktige naturverdier, karbonrike arealer, strandsonen og dyrka og dyrkbar mark. Dette bidrar til en tydelig og forutsigbar arealforvaltning. Kommuneplanens arealdel består av et juridisk bindende plankart med tilhørende bestemmelser, samt en planbeskrivelse som redegjør for mål, vurderinger og avveininger i planen, og hvordan samfunnsdelens mål er fulgt opp.

Arealdelen har en tidshorisont på 12 år og gir et langsiktig perspektiv på arealutviklingen. Samtidig krever endrede behov og rammer jevnlig oppdatering for å sikre at planen forblir relevant og funksjonell som styringsverktøy. Gjeldende kommuneplanens arealdel for Færder ble vedtatt i 2023. I planstrategien for 2024–2028 er det lagt til grunn at arealdelen skal rulleres.

Planprogrammet

Det skal utarbeides et planprogram som grunnlag for arbeidet med kommuneplanens arealdel, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) §§ 4-1 og 11-13. Planprogrammet fungerer som en prosessplan for arbeidet med arealdelen.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, hovedtemaer for rulleringen av arealdelen, behov for utredninger og opplegg for medvirkning. Videre skal planprogrammet bidra til et forutsigbart og målrettet planarbeid ved å synliggjøre hvordan kommuneplanens arealdel forankres i mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel, samt i nasjonale og regionale føringer.

Planprogrammet skal også beskrive planprosessens ulike faser, herunder politiske behandlinger underveis, samt når og hvordan medvirkning fra innbyggere, næringsliv, myndigheter og andre aktører skal gjennomføres.

3. Rammer og føringer for planarbeidet

Arbeidet med kommuneplanens arealdel skal følge gitte føringer for å sikre helhetlig, bærekraftig og lovmessig utvikling i tråd med nasjonale og lokale mål.

3.1 Nasjonale føringer

I arbeidet med kommuneplanens arealdel legges Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 til grunn. Forventningene tydeliggjør hvilke samfunnshensyn regjeringen forventer at kommunene særlig ivaretar gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven.

Nasjonale forventninger er strukturert rundt følgende hovedtemaer:

- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Av særlig relevans for arealdelen i Færder er forventningene knyttet til samordnet areal- og transportplanlegging, fortetting og transformasjon, redusert nedbygging av natur og jordbruksarealer, klimatilpasning, samt håndtering av klimarisiko og naturfare.

I tillegg legges statlige planretningslinjer og øvrige nasjonale føringer til grunn, herunder:

- Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet (2025)
- Statlige planretningslinjer for klima og energi (2024)
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (2021)
- Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (1995)

3.2 Regionale føringer

I arbeidet med kommuneplanens arealdel legges regionale planer for Vestfold til grunn. De regionale planene gir føringer for arealforvaltning og samfunnsutvikling, og skal bidra til en helhetlig utvikling på tvers av kommunegrenser og sektorer.

Følgende regionale planer er særlig relevante for planarbeidet:

- Vestfoldplanen (regional planstrategi 2024–2028) (2024)
- Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (2019)
- Regional plan for klima og energi (2019)
- Regional transportplan for Vestfold (2019)
- Regional plan for folkehelse 2018–2030 (2018)

- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken 2022–2027 (2022)
- Regional plan for kystsonen i Vestfold (2014)

3.3 Kommuneplanens samfunnsdel

Revisjonen av kommuneplanens arealdel skal følge opp og konkretisere mål og strategier i samfunnsdelen gjennom juridisk bindende føringer for arealbruk og bebyggelse. Arealdelen er kommunens viktigste virkemiddel for å omsette overordnede samfunns mål til fysisk utvikling, og skal bidra til å sikre sammenheng mellom ønsket samfunnsutvikling og konkrete arealdisponeringer.

Følgende samfunns mål i kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for revisjonen av kommuneplanens arealdel:

Samfunns mål 1: Økt bolig- og befolkningsvekst

Arealdelen skal legge til rette for tilstrekkelig boligbygging og en mer variert boligstruktur, i tråd med målet om 2 000 nye boenheter innen 2038. Dette innebærer prioritering av arealer for boligformål, fortetting og transformasjon i sentrale områder, samt tydelige rammer for lokalisering, utnyttelse og boligtyper.

Samfunns mål 2: Økt inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne

Arealdelen skal bidra til å forebygge utenforskap gjennom utvikling av inkluderende bomiljøer, tilgjengelige møteplasser, trygge nærmiljøer og god tilgang til sosiale og fysiske arenaer for deltakelse. Lokalisering av boliger, skoler, barnehager, fritids- og aktivitetstilbud, samt kvalitet på uteoppholdsarealer og gang- og sykkelforbindelser, er sentrale virkemidler i dette arbeidet.

Samfunns mål 3: Aldersvennlig samfunn

Arealdelen skal legge til rette for aldersvennlige boligstrukturer gjennom lokalisering av boliger i tilgjengelige omgivelser med nærhet til sentre, møteplasser og hverdagsfunksjoner. Videre skal arealplanleggingen støtte universell utforming, varierte boformer og løsninger som gjør det mulig å bo hjemme lengre.

Samfunns mål 4: Bevaring av verdifull natur

Arealdelen skal bidra til å redusere tap og fragmentering av naturarealer, sikre sammenhengende grønnstruktur og ivareta viktige naturtyper og karbonrike arealer. Dette innebærer tydelige avklaringer av hvor utbygging ikke skal tillates, samt prioritering av fortetting og transformasjon fremfor nye naturinngrep.

Samfunns mål 5: Frisk Oslofjord og levende vassdrag

Arealdelen skal gi klare føringer for arealbruk i strandsone, sjø og langs vassdrag, og sikre at ny utbygging og arealendringer ikke forringer miljøtilstanden i Oslofjorden og kommunens vassdrag.

Samfunns mål 6: Styrket næringsutvikling og arbeidsplassutvikling

Arealdelen skal legge til rette for næringsutvikling gjennom avsetting og utvikling av egnede næringsarealer, særlig for arbeidsintensive virksomheter i eller nær områdesentre og lokalsentre. Videre skal fortetting og transformasjon i eksisterende næringsområder prioriteres for å sikre effektiv arealbruk og redusert transportbehov.

Arealstrategien

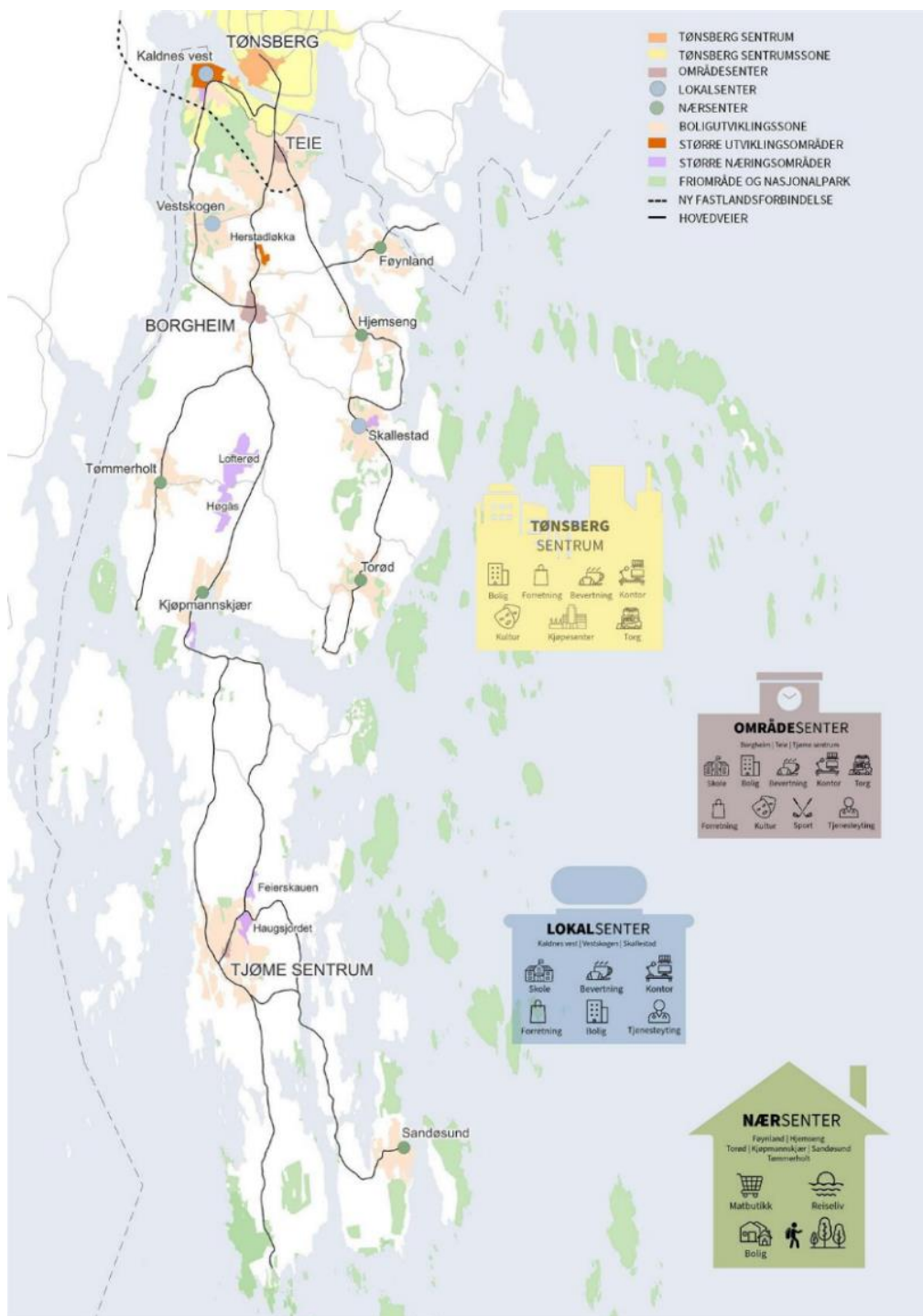
Kommuneplanens samfunnsdel inneholder en egen arealstrategi som er førende for arbeidet med kommuneplanens arealdel. Arealstrategien konkretiserer hvordan kommunens arealer skal forvaltes for å støtte opp under samfunns målene, og danner grunnlaget for prioriteringer, avgrensninger og valg i revisjonen av arealdelen.

Arealstrategien er delt inn i tre hoveddeler:

Arealstrategikartet

Arealstrategikartet viser overordnede prioriteringer for arealbruk i kommunen, herunder hvor vekst og utvikling skal prioriteres, og hvor hensynet til vern skal veie tyngst. Kartet gir føringer for lokalisering av boliger, næring og tjenestefunksjoner, samt for områder der fortetting og transformasjon skal prioriteres framfor nye utbyggingsområder. Arealstrategikartet skal danne et viktig utgangspunkt for utforming av plankartet i kommuneplanens arealdel.

Figur 1 Viser arealstrategi kartet fra samfunnsdelen

Senterstruktur

Arealstrategien fastsetter en senterstruktur bestående av områdesentre, lokalsentre og nærsentre. Senterstrukturen skal ligge til grunn for lokalisering av boligbygging, arbeidsplasser, handel og tjenestetilbud, og bidra til konsentrert utvikling, god tilgjengelighet og redusert transportbehov. Revisjonen av kommuneplanens arealdel skal følge opp senterstrukturen gjennom formålsavklaringer, bestemmelser og retningslinjer som styrker sentrene som møteplasser og knutepunkter i kommunen.

Strategier for arealbruk og utvikling

Arealstrategien inneholder strategier innen blant annet vekst og arealutvikling, stedsutvikling, næring og verdiskaping, mobilitet og tilgjengelighet, samt natur, klima og miljø.

Revisjonen av kommuneplanens arealdel skal bygge videre på denne strategien og konkretisere den gjennom plankart, bestemmelser og retningslinjer. Arealdelen skal dermed sikre at den fysiske utviklingen i kommunen støtter opp under samtlige samfunns mål og bidrar til en helhetlig, langsiktig og bærekraftig utvikling av Færder kommune.

4. Formål med planarbeidet

Formålet med revisjonen er å oppdatere kommuneplanens arealdel i tråd med nylig vedtatt kommuneplanens samfunnsdel, og sikre at arealbruken understøtter kommunens overordnede mål og strategier.

Revisjonen skal videre tilpasse arealdelen til nye og endrede statlige planretningslinjer og øvrige overordnede føringer. I tillegg skal det gjennomføres avgrensede og målrettede justeringer i plankart og bestemmelser der erfaringer fra plan- og byggesaksbehandling viser at gjeldende løsning ikke har fungert etter hensikten, er utdatert eller gir utilsiktede konsekvenser.

Revisjonen gjennomføres som en noe begrenset revisjon og innebærer ikke en full gjennomgang av kommunens samlede arealbruk.

4.1 Oppfølging av mål og strategier fra samfunnsdelen

Samfunns mål 1: Økt bolig- og befolkningsvekst

Kommuneplanens arealdel skal bidra til å legge til rette for økt bolig- og befolkningsvekst gjennom en arealbruk som styrker kommunens senterstruktur, gir effektiv utnyttelse av tilgjengelige arealer og legger til rette for et variert boligtilbud. Arealdelen skal være et sentralt virkemiddel for å omsette mål og strategier i samfunnsdelen til konkret arealbruk.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Lokalisere majoriteten av fremtidige boliger og tjenester slik at de bygger opp under kommunens senterstruktur og styrker grunnlaget for kollektivtrafikk langs hovedveiene.
- Bruke kommunale eiendommer strategisk for ønsket boligutvikling (strategisk eiendomsutvikling).
- Legge til rette for boliger for barnefamilier i mindre boliggrender og etablerte sentre.
- Legge til rette for nye boliger med nærhet til friluft- og rekreasjonsområder.

I tillegg legges følgende strategier fra arealstrategien til grunn:

- Lokalisere fremtidige boliger og tjenester slik at de bygger opp under kommunens senterstruktur.
- Prioritere at boligbyggingen skjer innenfor kommunens senterstruktur og tilhørende boligutviklingszone og langs hovedveiene.
- Styrke områdesentrene og lokalsentrene som service- og møteplasser.
- Lokalisere fremtidig sosial infrastruktur innenfor kommunens senterstruktur, samtidig som det åpnes for videreutvikling av eksisterende infrastruktur utenfor senterstrukturen.
- Tilrettelegge for høy arealutnyttelse og byggehøyder i område- og lokalsentrene og områdene rundt.
- Tilpasse arealreserver til fremtidig behov. Areal som er avsatt eller regulert til bebyggelse som har ligget over lengre tid, men ikke bygd ut, skal vurderes tilbakeført.
- Formål i kommuneplanens arealdel skal gjenspeile etablert bruk, og det som er ønsket utvikling.

Følges opp i arealdelen ved å:

- Senterstruktur og boligutviklingssoner presiseres i plankartet og legges, sammen med hovedveier, til grunn for prioritering av boligvekst.

- Bestemmelser videreutvikles for å styre utnyttelse og byggehøyder i sentre og prioriterte utviklingsområder.
- Planvask gjennomføres for å tilbakeføre urealistiske eller konfliktfylte utbyggingsformål og harmonisere arealreserver med ønsket utvikling.
- Kommunale eiendommer gjennomgås som mulig virkemiddel for ønsket boligutvikling og sosial infrastruktur.

Samfunns mål 2: Økt inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne

Arealplanleggingen skal bidra til trygge, inkluderende og tilgjengelige nærmiljøer som fremmer deltakelse, tilhørighet og gode oppvekstvilkår. Arealdelen skal sikre rammer for møteplasser, utearealer og fellesfunksjoner som understøtter sosial bærekraft innenfor eksisterende utbyggingsområder.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Skape fysiske og sosiale rammer som gjør det lett for barn, ungdom og unge voksne å ta gode valg for egen helse og livskvalitet.
- Legge til rette for at barn, ungdom og unge voksne opplever å høre til et fellesskap og tar en aktiv rolle i samfunnet, blant annet gjennom gode møteplasser og aktivitetstilbud i samarbeid med frivilligheten.
- Styrke nærmiljø, barnehage og skole som viktige arenaer for å fremme deltakelse og utjevne sosiale forskjeller.

I tillegg legges følgende strategier fra arealstrategien til grunn:

- Styrke områdesentrene og lokalsentrene, som handelssentre og sosiale og kulturelle møteplasser.
- Legge til rette for varierte boligtyper og sosial bærekraft i nye boligprosjekter, gjennom arkitektur og boformer som fremmer deling, felles møteplasser og universell utforming. Utviklingen skal skje i nært samarbeid med eiendomsutviklerne og tilpasses etterspørsel og behov.
- Styrke områdesentrene med fokus på boliger, sosiale møteplasser, grønnstruktur, samt handel og kulturelle aktiviteter for alle aldersgrupper.

Følges opp i arealdelen ved å:

- Justering av bestemmelser som styrker kvalitet i nærmiljø, herunder krav og føringer for uteoppholdsarealer, lek og fellesarealer der dette er hensiktsmessig på kommuneplannivå.
- Gjennomgå kommunens eiendommer og andre arealer med sikte på å avklare arealformål og sikre møteplasser og funksjoner som bidrar til inkludering og gode nærmiljøkvaliteter.

Samfunns mål 3: Aldersvennlig samfunn

Arealplanleggingen skal bidra til aldersvennlige bolig- og nærmiljøløsninger som gjør det mulig å bo trygt og aktivt hjemme lengre, med god tilgjengelighet til tjenester, uteområder og møteplasser.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Legge til rette for gode nærmiljø, der alle kan benytte natur, uteområder, ulike aktiviteter og sosiale møteplasser.
- Samarbeide med boligutviklere om å utvikle flere varierte boligtilbud og skape gode bomiljø for eldre i kommunen.

I tillegg legges følgende strategier fra arealstrategien til grunn:

- Tilrettelegge for bomiljøer og sentrumsutvikling som støtter aldersvennlige samfunn, med god og effektiv levering av kommunale tjenester, og der flest mulig har gangavstand til hverdagsfunksjoner i område- og lokalsentrene.
- Legge til rette for varierte boligtyper og sosial bærekraft i nye boligprosjekter, gjennom arkitektur og boformer som fremmer deling, felles møteplasser og universell utforming.

Følges opp i arealdelen ved å:

- Presisere og justere eksisterende bestemmelser slik at de i større grad tilrettelegger for aldersvennlige boliger og bomiljø, der dette er hensiktsmessig på kommuneplannivå.
- Senterstruktur og boligutviklingssoner presiseres i plankartet og legges til grunn for prioritering av boligvekst, gjennom rammer for utnyttelse, byggehøyder og avgrensning av utbyggingsområder.

Samfunns mål 4: Bevaring av verdifull natur

Arealpolitikken skal redusere tap og fragmentering av natur, ivareta karbonrike arealer og sikre sammenhengende natur- og grønnstrukturer. Kommuneplanens arealdel er et sentralt verktøy for å styre vern og utbygging i tråd med disse hensynene.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Legge sterk vekt på naturhensyn i kommunal planlegging og kommunens forvaltning.
- Ta i bruk nye virkemidler som planvask, naturregnskap og naturrestaurering.
- Legge økt vekt på både bevaring av karbonrike arealer og økosystemers evne og bidrag til klimatilpasning i kommunal planlegging og forvaltning.

I tillegg legges følgende strategier fra arealstrategien til grunn:

- Prioritere transformasjon og fortetting i allerede utbygde områder for å redusere behovet for nye naturinngrep og behovet for omdisponering av karbonrike arealer som myr, våtmark og skog.
- Unngå tap av natur, og ved inngrep skal det vurderes tiltak som styrker eller gjenoppretter naturkvaliteter.
- Gjennomgå eldre arealplaner som legger opp til nedbygging av natur, med sikte på revisjon eller oppheving (planvask).
- Bevare og forsterke grønne korridorer i det bebygde landskapet, både som leveområder for arter og som forbindelser mellom større naturområder for befolkningen.

Følges opp i arealdelen ved å:

- Gjennomføre planvask i plankartet ved å identifisere og tilbakeføre urealistiske eller konfliktfylte utbyggingsformål der hensynet til natur, karbonrike arealer og sammenhengende grønnstruktur tilsier det.
- Oppdatere og presisere hensynssoner for naturmangfold i plankartet, og legge tilgjengelig kartlegging til grunn for avgrensninger.
- Presisere og justere eksisterende bestemmelser for å styrke ivaretakelsen av naturverdier og grønne strukturer, blant annet gjennom felles føringer knyttet til hensynssoner for natur.
- Naturverdier og karbonrike arealer legges til grunn som premiss ved vurdering av endringer og arealinnspill i planarbeidet.

Samfunns mål 5: Frisk Oslofjord og levende vassdrag

Arealplanleggingen i strandsonen, sjøområdene og langs vassdrag skal bidra til bedre miljøtilstand ved å begrense naturinngrep, beskytte marine og ferskvannøkosystemer, og sikre at utbygging ikke forringer vassdrag og marine habitater.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Sikre økologisk viktige naturområder gjennom arealforvaltning.
- Restaurere vassdrag og marint habitat slik at målene i vannforvaltningsplanen kan oppfylles.
- Ha en restriktiv holdning til tiltak i strandsonen og i sjø.
- Sikre at nye utbygginger og arealendringer ikke påvirker vassdrag og marine habitater negativt.
- Beskytte vassdragene mot avrenning ved å plante vegetasjon langs vassdrag og vedlikeholde bekker mot flom.
- Gjennomføre nitrogenrensing av avløpsvann i samarbeid med nabokommunene.
- Bruke blågrønne løsninger og gjennomtrengelige overflater for å håndtere overvann, redusere forurensning og tilpasse oss klimaendringer.

I tillegg legges følgende strategier fra arealstrategien til grunn:

- Nye boliger i 100-metersbeltet utenfor den definerte senterstrukturen og tilhørende boligutviklingssoner, eller utenfor områder avsatt til boligbebyggelse med byggegrense mot sjø, tillates ikke.
- Nye fritidsboliger tillates kun i områder som er avsatt til fritidsbebyggelse og som ligger utenfor 100-metersbeltet.
- Nye utbygginger og arealendringer kan bare tillates der nasjonale regler åpner for dette.
- Bidra aktivt til restaurering eller reetablering av viktige marine naturtyper for å styrke den økologiske tilstanden i Oslofjorden.
- Sikre befolkningens tilgang til båtliv og skjærgården ved å legge til rette for nødvendige tiltak i eksisterende brygger, samtidig som inngrep i sjø gjennomføres i tråd med gjeldende regelverk.
- Vurdere klimarisiko og klimatilpasning i all planlegging, for å forebygge uønskede hendelser som flom, oversvømmelse, ras og skred. Naturbaserte løsninger for overvannshåndtering skal benyttes der det er mulig.

Følges opp i arealdelen ved å:

- Oppdatere og presisere arealformål og hensynssoner i sjø og langs vassdrag, og legge tilgjengelig kunnskap om marine og ferskvannsverdier til grunn for avgrensninger.
- Presisere og justere eksisterende bestemmelser for tiltak i sjø, strandsonen og langs vassdrag, slik at hensynet til marine naturtyper, vannmiljø og økologisk funksjon ivaretas på kommuneplannivå.
- Gjennomføre kartlegging av naturområder i sjø som grunnlag for arealformål, hensynssoner og bestemmelser. Dersom kartleggingen ikke lar seg gjennomføre innenfor planperioden, vil arbeidet følges opp i neste rullering av planen.
- Legge naturverdier, sårbarhet og økologisk funksjon i sjø og vassdrag til grunn ved vurdering av arealinns spill og endringer som berører sjøområder, strandsonen og vassdrag.
- Revidere bestemmelser og føringer som støtter overvannshåndtering og redusert avrenning/forurensning.

Samfunns mål 6: Styrket næringsutvikling og arbeidsplassutvikling

Arealpolitikken skal legge til rette for effektiv, fleksibel og arealøkonomisk næringsutvikling som styrker lokal verdiskaping og reduserer transportbehov.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Tiltrekke kompetent arbeidskraft gjennom økt bostedsattraktivitet og en betydelig økning i boligbyggingen.
- Ha god planberedskap for å kunne tilby attraktive tomter til bedrifter med høy verdiskaping som ønsker å utvide eller etablere ny næring.
- Møte næringslivets behov for infrastruktur og arealer.
- Videre næringsutvikling bør i hovedsak tas gjennom fortetting og transformasjon i eksisterende næringsområder og sentre (formulert i brødtekst under samfunns mål 6 i samfunnsdelen).

I tillegg legges følgende strategier fra arealstrategien til grunn:

- Nedbygging av dyrka eller dyrkbar jord tillates ikke, med mindre tungtveiende samfunnsinteresser tilsier det.
- Lokalisere en stor andel ny bebyggelse slik at energibehovet til transport og drift av bygg reduseres.
- Legge til rette for lokal produksjon av fornybar energi, fortrinnsvis på bebygde og grå arealer. Utbygging av energianlegg på arealer som er i konflikt med viktige naturverdier, viktige landskapsverdier, dyrka og dyrkbar mark, myr og karbonrike skogsarealer tillates ikke.
- Lokalisere arbeidsintensive næringer i eller nær område- og lokalsentrene.
- Ny detaljhandel plasseres fortrinnsvis innenfor kommunens senterstruktur, og plasskrevende varehandel skal plasseres utenfor sentrene, men i tilknytning til kommunens hovedveisystem.
- Videreutvikle etablerte næringsområder med vekt på effektiv arealbruk, kvalitet og redusert transportbehov.
- Sørge for å utvikle næringsområder/-miljøer som virker tiltrekkende på bedrifter med vekstpotensial for flere lokale arbeidsplasser.
- Sikre eksisterende næringsarealer langs sjøen som er tilrettelagt for næring.
- Tilrettelegge for mellomlagring, foredling og sortering av masser og andre sirkulære ressurser.
- Sikre fleksibilitet i arealplanlegging for næringsarealer, blant annet gjennom kommuneplanens arealdel, slik at de kan tilpasses endringer i samfunnet.

Følges opp i arealdelen ved at:

- Presisere og eventuelt justere næringsarealer i plankartet for å styrke planberedskap, legge til rette for mer fleksibel arealbruk og bidra til effektiv arealutnyttelse gjennom fortetting og transformasjon i eksisterende næringsområder.
- Presisere og justere eksisterende bestemmelser for næringsområder for å sikre fleksibilitet i arealbruk, bedre forutsigbarhet og redusert konflikt med omgivelsene, der dette er hensiktsmessig på kommuneplannivå.
- Avklare og sikre areal for massehåndtering og sirkulære ressurser, og presisere bestemmelser som gir forutsigbare rammer for lokalisering og avgrensning.
- Følge opp prinsipper for lokalisering av arbeidsintensive næringer og handel i arealavklaringer og bestemmelser, slik at næringsutviklingen støtter kommunens senterstruktur.
- Utarbeide kriterier for etablering av mindre næringsvirksomhet i bolig og LNF- områder.

4.2 Øvrige endringer som følges opp i revisjonen

I tillegg til oppfølgingen av samfunnsmålene i pkt. 4.1 omfatter revisjonen enkelte tverrgående justeringer og presiseringer i plankart og bestemmelser. Endringene bygger på erfaringer fra plan- og byggesaksbehandling etter gjeldende kommuneplanens arealdel, samt oppdatert kunnskapsgrunnlag og kartlegginger. Revisjonen avgrenser seg til å forbedre planens virkemidler på kommuneplannivå (plankart, hensynssoner og bestemmelser), og innebærer ikke en full gjennomgang av kommunens samlede arealbruk.

Naturfare (ras, skred):

Oppdatere og kvalitetssikre hensynssoner for naturfare (ras/skred) og vurdere behov for differensiering. Presisere bestemmelser til faresonene der dette er hensiktsmessig på kommuneplannivå, for mer forutsigbar forvaltning.

Vassdrag:

Vurdere hensynssoner langs vassdrag og presisere bestemmelser for tiltak langs vassdrag, inkludert eventuell differensiering der det er relevant, for å redusere uønsket avrenning og ivareta vannmiljø.

Jordvern og landbruk:

Presisere bestemmelser som ivaretar jordvernet, men som er mer i samsvar med herunder vurdere behov for bestemmelser om buffersoner der det er relevant.

Mindre kartjusteringer:

Gjennomføre avgrensede kartjusteringer der dette gir bedre samsvar mellom kommuneplanens arealformål, vedtatte reguleringsplaner og eiendomsgrenser, og der dagens kartløsning gir utilsiktede konsekvenser eller utydelig forvaltning.

Byggegrense:

Gjennomføre mindre kartmessige justeringer der byggegrense går gjennom eksisterende bygninger, som del av kartopprydding og presiseringer basert på plan- og byggesakspraksis. Dette innebærer ikke en endring i overordnet politikk, men en teknisk presisering der gjeldende løsning ikke fungerer etter hensikten.

Erfaringsbaserte justeringer av bestemmelser:

Gjennomgå og justere utvalgte bestemmelser der erfaringer fra plan- og byggesaksbehandling viser at gjeldende formuleringer er utydelige, gir utilsiktede konsekvenser eller ikke fungerer etter hensikten. Justeringene avgrenses til presiseringer og forenklinger for å styrke forutsigbarhet og likebehandling.

Boligområder som ligger i LNF:

I kommunen finnes det flere etablerte boligområder og boliggrender som i gjeldende kommuneplan er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål (LNF). Som del av revisjonen skal det vurderes å endre arealformålet for disse områdene til boligformål, der dette gir bedre samsvar mellom faktisk arealbruk og kommuneplanens arealdisponering

4.3 Samlet oversikt over revisjonstemaer

Tema	Kartendringer	Bestemmelser
A. Utredningstemaer		
Gjennomgang av kommunens eiendommer	Se om det skal gjøres endringer i plankart basert på endret bruk	
Klimaendringer og havnivåstigning	Ny kartlegging av havnivåstigning og stormflo påvirkning legges inn som hensynssoner	Bestemmelser om byggehøyder og sikring
Kartlegge naturområder i sjø	Ny instruks foreligger. Kartlegge kommunen etter denne. Legge inn verdier som hensynssoner i kartet.	
Massehåndtering	Se på egnede områder for massehåndtering, og endre arealformål basert på dette	
B. Større, overordnede temaer		
Senterstruktur og boligutviklingssone	Vurdere endringer som bygger opp under senterstrukturen. Be om private innspill	Koble boligtyper til senterstrukturen, utnyttelsesgrad og byggehøyder
Næring	Vurdere kombinerte arealformål	Sikre fleksibilitet for næring, se på kriterier for mindre næringsvirknomheter i LNF og boligområder
Planvask	Fjerne urealistiske/konfliktfylte utbyggingsformål: natur, landbruk, karbonrike arealer, utenfor senterstruktur	
Jordvern og landbruk		Bestemmelser om buffersone
Naturmangfold på land	Oppdatere hensynssoner og innarbeide NiN-kartlegging	Fellesbestemmelser til hensynssoner natur
Marin natur og sjøområder	Justering av arealformål og legge inn hensynssoner i sjø	Bestemmelser for tiltak i sjø og strandsone
Mindre kartjusteringer	Se på arealformål i kommuneplanen opp mot reguleringsplan, eventuelt mindre justeringer av formål opp mot eiendomsgrenser	
Bestemmelser		Mindre justeringer basert på plan og byggesakserfaring
Boligområder som ligger i LNF	Vurdere å endre arealformålet for etablerte boligområder og boliggrenser som ligger i LNF-områder til boligformål	
Vassdrag og blågrønne løsninger	Eventuelle hensynssoner langs vassdrag	Bestemmelser om tiltak langs vassdrag, eventuelle justeringer om blågrønne løsninger
Inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne	Sikre arealer som bidrar til gode møteplasser	Sikre at hensynet til barn og unge er ivarettatt i bestemmene
Aldersvennlig samfunn		Justeringer i bestemmelser tilpasset aldersvennlig samfunn
C. Mindre / tekniske temaer		
Byggegrense	Der byggegrensen går igjennom bygg kan byggegrensen bli satt i veggliiv. Krever at bygget er lovlig.	
Naturfare (ras, skred)	Oppdatering av hensynssoner og differensiering og kvalitetssikring av faresoner	Bestemmelser tilpasset faresonene
Teknisk infrastruktur – VA	Infrastruktursoner der relevant: ny hovedledning fra Bekkevika til Vallø	Bestemmelser om kapasitet og tilknytning

Figur 2 Samlet oversikt over temaer for revisjonen

5. Utredninger og kunnskapsgrunnlag (KU/ROS)

Utredningsbehovet avklares ut fra revisjonstemaene i kapittel 4 og arealinnspill som tas videre i planprosessen, og utredes der temaene er relevante på kommuneplannivå. Utredningene avgrenses til det som er nødvendig for å vurdere de endringene som foreslås i denne revisjonen, og tema utredes der de er relevante på kommuneplannivå.

Konsekvensutredning (KU)

Kommuneplanens arealdel skal ha planprogram, og de delene av planforslaget som fastsetter rammer for framtidig utbygging skal ha en konsekvensutredning som beskriver planens virkninger for miljø og samfunn.

I tråd med veilederen T-1493 Konsekvensutredninger i kommuneplanens arealdel innebærer dette at alle nye områder som foreslås avsatt til utbyggingsformål, og vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder, skal konsekvensutredes.

Det betyr at når revisjonen foreslår nye utbyggingsområder, eller endrer arealformål/utbyggingsformål slik at arealbruken endres vesentlig, skal virkninger for miljø og samfunn belyses og dokumenteres som del av planforslaget.

Risiko og sårbarhetsanalyse (ROS)

Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal planmyndigheten påse at det gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for planområdet, eller selv foreta slik analyse. ROS-analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealer er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging.

I revisjonen av kommuneplanens arealdel vil ROS-vurderinger inngå som del av beslutningsgrunnlaget for arealendringer og utbyggingsmuligheter, og følges opp gjennom plankart (hensynssoner) og/eller planbestemmelser der det er nødvendig.

Temaer for konsekvensutredning og ROS

Tabellen viser tema som normalt inngår i KU og ROS for arealinnspill (nye utbyggingsområder og vesentlig endret arealbruk) på kommuneplannivå. Temaene utredes der de er relevante for det enkelte innspill, og detaljeringsgrad tilpasses kommuneplannivå. KU beskriver virkninger for miljø og samfunn, mens ROS vurderer risiko/sårbarhet og arealenes egnethet. Noen tema overlapper og kan derfor inngå i begge.

Tema	Hva inngår	KU	ROS
Naturmangfold og grønnstruktur (land)	Naturtyper, økologiske sammenhenger, grønnstruktur/korridorer, karbonrike arealer, fragmentering	✓	
Marin natur, sjøområder og strandsone	Marine naturtyper, kystnære sjøområder, strandsoneverdier, påvirkning av tiltak i sjø	✓	
Jordvern og øvrige naturressurser	Dyrka/dyrkbar mark, landbruksinteresser, ressursgrunnlag og arealkonflikter	✓	
Vannmiljø og vassdrag	Vannforekomster, miljøtilstand, avrenning/forurensning; overlapp med flom/overvann der relevant	✓	✓
Landskap	Overordnede landskapsvirkninger av lokalisering og arealbruk (ikke detaljutforming)	✓	
Friluftsliv og tilgjengelighet	Tilgang til områder, ferdselsårer/turdrag, allmennhetens bruk og sammenheng	✓	
Kulturminner og kulturmiljø	Kulturminner/kulturmiljø, historisk struktur og overordnede konsekvenser av arealvalg	✓	
Folkehelse, barn og unges interesser	Oppvekstmiljø, møteplasser, tilgjengelighet, utearealprinsipper og helsevirkninger (overordnet)	✓	
Klima, energi og klimatilpasning	Utslipp og energibehov knyttet til areal- og transportmønstre; klimatilpasning/klimarisiko der relevant	✓	✓
Mobilitet	Tilgjengelighet med alle transportformer	✓	
Transport, trafikk og trafikksikkerhet	Trafikkgenerering/transportbehov (KU) og ulykkesrisiko/framkommelighet for utrykning/evakuering (ROS)	✓	✓
Utbyggingsmønstre	Samsvar med overordnede prinsipper om samordnet areal- og transportutvikling og kommunens arealstrategi		
Boligsammensetning og demografi	Variasjon i boligtyper med mer og demografisk sammensetting	✓	
Teknisk infrastruktur og gjennomførbarhet	Vei/VA-kapasitet, investeringsbehov, robusthet i kritisk infrastruktur (vann/avløp) der relevant	✓	✓
Naturfare	Skred/kvikkleire, flom/overvann, stormflo/havnivå (der relevant for arealets egnethet)		✓
Andre risikoforhold	Høyspenningsanlegg, brann-/eksplosjonsfare, grunnvann/drikkevannssoner og andre relevante faresoner		✓

Figur 3 Oversikt over KU og ROS temaer

Arealregnskap

Det utarbeides arealregnskap som del av kunnskapsgrunnlaget. Arealregnskapet brukes til å synliggjøre arealstatus og arealendringer og støtte vurderinger av arealinnspill og planendringer der dette er relevant.

6. Planprosess og framdrift

Planprosessen gjennomføres etter plan- og bygningsloven og følger hovedfasene for revisjon av kommuneplanens arealdel. Framdriftsplanen er overordnet og kan justeres ved behov.

Organisering og roller

Revisjonen av kommuneplanens arealdel gjennomføres under kommunalsjefområdet samfunnsutvikling, som har det administrative ansvaret for å lede og koordinere planarbeidet.

Planarbeidet organiseres med prosjektleder, prosjektgruppe og styringsgruppe:

- Prosjektleder har ansvar for koordinering, framdrift og leveranser i planarbeidet.
- Prosjektgruppen er den faste tverrfaglige kjernen i planprosessen og bidrar til kvalitet, helhet og framdrift gjennom faglige drøftinger og avklaringer på tvers av fagområder.
- Styringsgruppen følger opp framdrift, prioriteringer og forankring i planarbeidet, og består av kommunalsjef samfunnsutvikling og kommunedirektør.

Kommuneplanutvalget er politisk organ for behandling av planarbeidet underveis. Kommunestyret fatter endelig vedtak av kommuneplanens arealdel.

Hovedfaser i planprosessen

Planprosessen gjennomføres i følgende hovedfaser:

1) Oppstart og planprogram

Planprogrammet fastsetter rammene for planarbeidet, herunder tema, utredningsbehov og opplegg for medvirkning. Planprogrammet legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring sammen med varsel om oppstart av planarbeidet.

Sammen med varsel om oppstart åpnes det for innspill til revisjonen, både innspill til utbyggingsmuligheter (arealinns spill) og innspill til bestemmelser og mindre justeringer.

Etter høring og eventuelle justeringer fastsettes planprogrammet av kommunestyret.

2) Innspillsfase, prinsipp sak og grovsiling

Etter innspillsperioden legges det fram en prinsipp sak for politisk behandling. Prinsipp saken fastsetter prinsipper for grovsiling av innspill, og skaper et tydelig grunnlag for hvordan innspill skal vurderes videre. Silingen gjennomføres i tråd med vedtatte prinsipper, og arealstrategien i kommuneplanens samfunnsdel er førende for hvilke utbyggingsinnspill som tas videre.

3) Avklaring av hvilke innspill som skal konsekvensutredes

Etter grovsiling avklares hvilke arealinns spill som det er relevant å utrede videre, før planforslag utarbeides. Innspill som ikke tas videre, inngår ikke i det videre utrednings- og planarbeidet.

4) Utredning og utarbeidelse av planforslag

Planforslaget utarbeides innenfor rammene i fastsatt planprogram og bygger på politiske prosessvedtak og bestillinger, vurdering av utredede innspill og tematiske avklaringer/endringer som følger av planprogrammet. Planforslaget består av plankart, bestemmelser og planbeskrivelse, og viser administrasjonens samlede anbefaling.

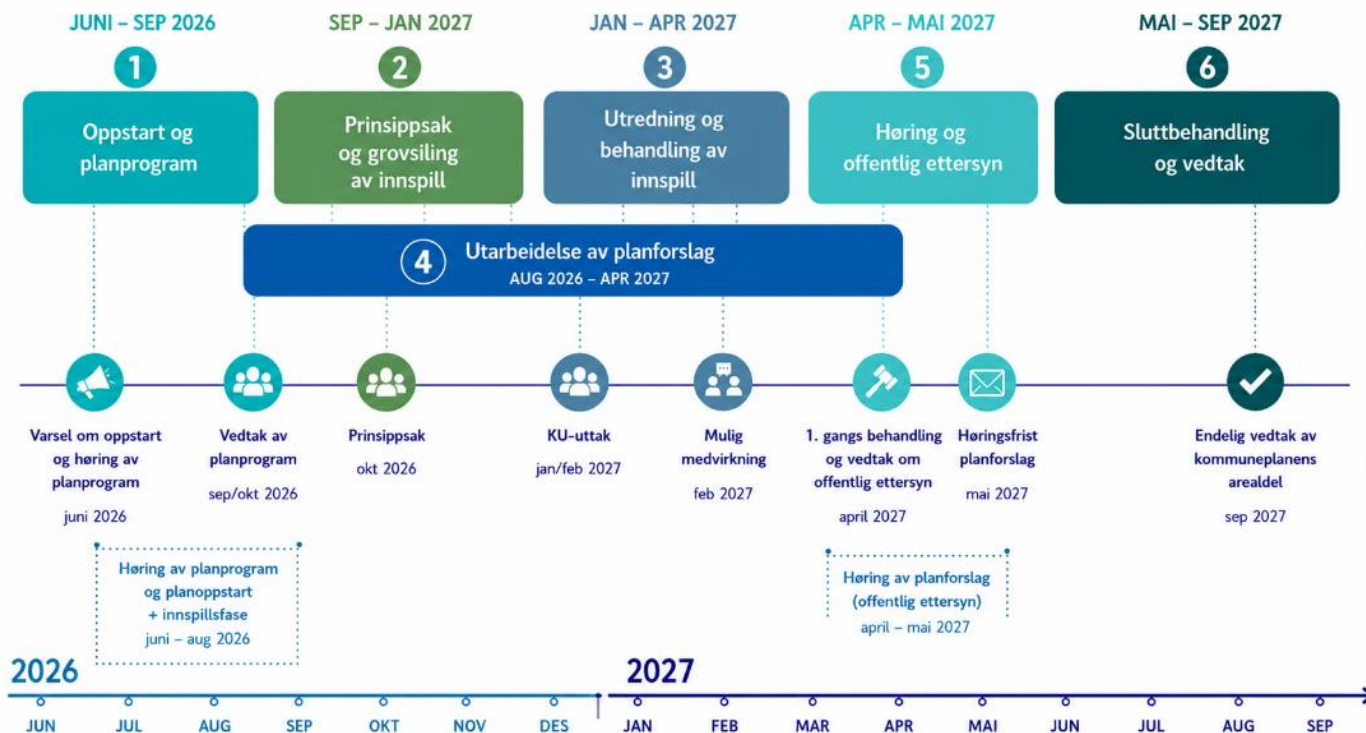

5) Høring og offentlig ettersyn

Kommuneplanutvalget vedtar å legge planforslaget ut på høring og offentlig ettersyn. Høringen gjelder det samlede planforslaget (plankart, bestemmelser og planbeskrivelse). Merknader fra høringen gir grunnlag for justeringer og politiske avveieringer før sluttbehandling.

6) Sluttbehandling og vedtak

Etter høringen oppsummeres og vurderes merknader, og kommuneplanutvalget behandler eventuelle endringer før sluttbehandling. Kommunestyret fatter endelig vedtak av kommuneplanens arealdel.

Figur 4 Tentativ framdriftsplan med politiske milepæler og høringsperioder

7. Vurdering av innspill i planarbeidet

Formålet med innspillfasen er å innhente kunnskap, behov og forslag som kan bidra til en mer oppdatert arealdel i samsvar med ønsket arealutvikling. Innspillene skal gi kommunen et bredt grunnlag for å vurdere både nye utbyggingsmuligheter og behov for presiseringer og justeringer i plankart og bestemmelser, innenfor rammene for revisjonen.

Kommunen legger opp til en åpen innspillfase for å sikre bred deltakelse og mest mulig relevant kunnskapsgrunnlag før videre politisk behandling.

Kommunen ønsker to type innspill

1) Innspill til utbyggingsmuligheter (arealinnspill)

Dette er innspill som gjelder forslag til nye utbyggingsmuligheter eller endret arealformål som kan gi økt utbygging, for eksempel nye eller utvidede bolig- eller næringsområder, endret formål eller utviklingsområder.

2) Innspill til mindre justeringer og presiseringer (ikke-utbyggingsinnspill)

Dette er innspill som gjelder:

- mindre kartjusteringer og kartopprydding (presiseringer, samsvar mot reguleringsplan/eiendomsgrenser)
- presisering eller justering av bestemmelser basert på erfaringer fra plan- og byggesaksbehandling
- hensynssoner og bestemmelser knyttet til naturfare, vassdrag, naturmangfold, jordvern, teknisk infrastruktur mv.

Slike innspill skal bidra til en mer presis, forutsigbar og gjennomførbar arealdel.

Frist og formkrav

Det settes samme innspillfrist for begge innspilltyper. For at innspill skal kunne vurderes effektivt, ber kommunen om at innspillene er tydelige og så langt som mulig kartfestet. Det vil lages et innsendingsskjema som kan brukes for innsending. (Formålet med innsendingsskjemaet)

For utbyggingsmuligheter (kategori 1) skal innspill inneholde:

- avgrensning/kartfesting og kort beskrivelse av ønsket endring
- ønsket formål og grovt omfang
- kort begrunnelse, inkludert hvordan innspillet kan forstås i lys av samfunnsdelen og arealstrategien

For mindre justeringer og presiseringer (kategori 2) bør innspill inneholde:

- hva som ønskes justert (kart/bestemmelse) og hvor (område/adresse/henvisning til bestemmelse)
- kort begrunnelse basert på erfaring: hva fungerer ikke etter hensikten og hvorfor
- eventuelt forslag til presisering/ny ordlyd (dersom relevant)

Behandling av innspill

Etter at innspillene er mottatt, vil kommunen legge fram en prinsippsak for politisk behandling. Prinsippaksen skal avklare rammer og prinsipper for videre behandling av innspillene, herunder hvordan innspill skal grovsiles og hvilke hovedhensyn som skal vektlegges i den videre vurderingen.

Grovsiling av innspill til utbyggingsmuligheter – arealstrategien som styringsgrunnlag

Innspill som gir utbyggingsmuligheter (kategori 1) vil etter politisk prinsippsak bli vurdert i en grovsiling. Formålet med grovsilingen er å avklare hvilke innspill som det er relevant å ta videre til mer detaljert vurdering innenfor denne revisjonen.

Grovsilingen vil blant annet se på om innspill:

- følger opp kommuneplanens samfunnsdel og arealstrategiens føringer for lokalisering og utbyggingsmønstre, herunder senterstruktur og boligutviklingssoner.
- åpenbart kommer i konflikt med overordnede hensyn som naturmangfold, jordvern, vannmiljø og samfunnsikkerhet, på et overordnet nivå.

Innspill som ikke er i samsvar med arealstrategiens føringer kan bli silt ut i grovsilingen og vil da som hovedregel ikke bli tatt videre i denne revisjonen. Innspill kan likevel tas videre dersom politisk prinsippsak eller helhetlige vurderinger tilsier at innspillet skal vurderes nærmere.

Videre vurdering og innarbeiding i planforslag

Innspill som tas videre etter grovsiling vurderes mer detaljert opp mot måloppnåelse, konsekvenser og gjennomførbarhet, og kan inngå i arbeidet med plankart og bestemmelser fram mot planforslag. Innspill til mindre justeringer og presiseringer (kategori 2) vurderes fortløpende innenfor de prioriterte revisjonstemaene og med sikte på mer presise og forutsigbare planvirkemidler på kommuneplannivå.

Kommunen vil synliggjøre hvordan innspill er vurdert gjennom planbeskrivelse og/eller oppsummering av innspill når planforslaget legges ut til høring og offentlig ettersyn.

7 Medvirkning

Medvirkning er en viktig del av arbeidet med kommuneplanens arealdel. Planprosessen skal legge til rette for at innbyggere, grunneiere, næringsliv, organisasjoner og andre berørte aktører får mulighet til å bidra med kunnskap og synspunkter.

Medvirkning i formelle faser

Det legges opp til medvirkning i tråd med plan- og bygningslovens krav gjennom de formelle høringsfasene i planprosessen.

Ved oppstart av planarbeidet og ved høring og offentlig ettersyn av planforslaget vil det bli:

- kunngjort oppstart og åpnet for innsending av arealinnspill
- invitert til å gi skriftlige innspill innen fastsatte frister
- gjennomført informasjonsmøte for innbyggere

I høringsperiodene vil det også legges opp til åpne kontordager, der innbyggere og andre aktører kan ta kontakt med kommunen for informasjon, spørsmål og dialog om planprogrammet og planforslaget.

I tillegg vil det vurderes egne dialogmøter med:

- velforeninger og lokale lag og organisasjoner
- næringslivet

Formålet med medvirkningen i de formelle fasene er å sikre bred deltakelse og gi alle mulighet til å komme med innspill til planarbeidet.

Stedbasert medvirkning i planprosessen

Utover de formelle høringsfasene vurderer kommunen å gjennomføre en egen fase med stedbasert medvirkning («medvirkningsturné»).

Medvirkningsturneen går lenger enn tradisjonell høringsmedvirkning ved at kommunen aktivt oppsøker lokalsamfunn for å få konkrete og stedsspesifikke innspill. Dette innebærer en mer direkte dialog med innbyggerne, med særlig vekt på å få fram lokalkunnskap som ikke nødvendigvis kommer fram gjennom skriftlige innspill.

En slik medvirkning vil eventuelt gjennomføres etter at innkomne arealinnspill er gjennomgått, og før det utarbeides forslag til arealplan som sendes på høring. Formålet vil være å utdype og kvalifisere kunnskapsgrunnlaget i planprosessen.

Kommunen vil i denne fasen arbeide aktivt med å nå grupper som i mindre grad deltar i tradisjonelle medvirkningsprosesser. Dette kan omfatte blant annet:

- innvandrere
- leietakere
- barn og unge utenfor etablerte medvirkningsarenaer

- andre grupper som sjelden deltar i planprosesser

Dersom det gjennomføres, kan opplegget innebære:

- kort orientering om planprosessen og relevante rammer
- presentasjon av innspill for det aktuelle området
- dialog med deltakere med vekt på konkrete erfaringer og innspill
- befaring for å identifisere kvaliteter og utfordringer

Formålet med en slik medvirkning vil være å:

- utdype og konkretisere mottatte innspill
- få fram stedsspesifikk kunnskap
- sikre at også underrepresenterte grupper blir hørt
- bidra til et bedre beslutningsgrunnlag gjennom bruk av lokal erfaringskunnskap

Digital medvirkning og informasjon

For å sikre god tilgjengelighet og nå bredt ut, vil kommunen legge til rette for digital medvirkning som supplement til fysiske møteplasser.

Det vil blant annet kunne benyttes:

- enkle innspills løsninger via kommunens nettsider
- digitale verktøy i medvirkningsmøter

Kommunen vil ha fokus på tydelig og oppdatert informasjon gjennom hele planprosessen. Det vil blant annet innebære:

- løpende informasjon om prosess og framdrift på kommunens nettsider
- tilgjengeliggjøring av relevant kunnskapsgrunnlag og dokumenter
- tydelig informasjon om hvordan og når det er mulig å medvirke

Medvirkning fra barn og unge

Kommunen skal legge til rette for medvirkning fra barn og unge i planprosessen, jf. plan- og bygningsloven § 5-1.

Medvirkningen kan skje gjennom samarbeid med skoler og bruk av enkle digitale verktøy. Elever vil bli invitert til å gi innspill om eget nærmiljø, blant annet om hva de opplever som kvaliteter, utfordringer og behov.

Det vil i tillegg legges vekt på å nå barn og unge som ikke deltar i elevråd eller andre organiserte fora, blant annet gjennom den stedbaserte medvirkningen.

Innspillene vil inngå som del av kunnskapsgrunnlaget i det videre planarbeidet.

Organisering og bruk av innspill

Medvirkningsarbeidet vil organiseres som en del av den samlede planprosessen, og vil involvere relevante fagmiljøer i kommunen. Ved behov vil også politiske representanter delta i enkelte aktiviteter.

Innspill som mottas gjennom medvirkningen vil inngå som del av kunnskapsgrunnlaget for kommunens faglige vurderinger. Dette skal bidra til et bedre og mer lokalt forankret beslutningsgrunnlag, ved at både faglige vurderinger og innbyggernes erfaringsbaserte kunnskap sees i sammenheng. Det er samtidig kommunen som i siste instans foretar helhetlige vurderinger av arealbruk i planforslaget.

